Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Stichting samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs 30-06

Onderzoek bestuur en samenwerkingsverband

Vierjaarlijks onderzoek

Datum vaststelling: 25 april 2022

Samenvatting

Tenminste één keer in de vier jaar onderzoekt de Inspectie van het Onderwijs elk bestuur van een samenwerkingsverband in Nederland. We hebben bij de Stichting samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs 30-06 onderzocht of het samenwerkingsverband de aan hem opdragen wettelijke taken uitvoert en de daaraan verbonden doelstellingen van passend onderwijs realiseert. Daarnaast hebben we onderzocht of de sturing door het bestuur op de kwaliteit van het samenwerkingsverband op orde is en of er sprake is van deugdelijk financieel beheer (zie Onderzoekskader 2021, bijlage 1).

Bestuur: Stichting samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs 30-06
Bestuursnummer: 21658

Gemeenten binnen de regio: Bernheze, Landerd, Meierijstad (Veghel en Sint-Oedenrode), Oss en Uden.

Aantal aangesloten schoolbesturen en scholen: zes besturen met in totaal zeven scholen (zestien locaties)

Totaal aantal leerlingen in de regio: ongeveer 12.730 leerlingen

Onderzoeksperiode: december 2021

Wat gaat goed?

Er is voor alle leerlingen een passende onderwijsplaats

Voor iedere leerling is er een passend onderwijsaanbod. Dit gebeurt onder andere in de Koersklassen op de verschillende scholen, binnen PAST (een specifiek tijdelijk onderwijsaanbod binnen het voortgezet speciaal onderwijs) en binnen het voortgezet speciaal onderwijs.

Scholen krijgen op tijd een beslissing als zij voor een leerling extra ondersteuning vragen

Het samenwerkingsverband houdt zich goed aan de voorgeschreven wettelijke termijnen bij het nemen van een besluit over de toelaatbaarheid tot het voortgezet speciaal onderwijs. Scholen en ouders worden goed en vlot geïnformeerd over dit besluit.

Goede informatie over passend onderwijs in de regio

Het samenwerkingsverband informeert iedereen goed via de website en via publicaties. Ook organiseert het (online) conferenties over ontwikkelingen of knelpunten in passend onderwijs. Hierdoor is ook bij externen bekend wat er mogelijk is en wat er gebeurt aan passend onderwijs in de regio.

Wat kan beter?

Thuiszitters beter in beeld brengen

Wat thuiszitters zijn en hoeveel thuiszitters er zijn, is niet in alle gevallen helder. Ondanks het feit dat het aantal thuiszitters niet hoog is, kan het samenwerkingsverband zich hierin verbeteren door er samen met gemeenten en scholen voor te zorgen dat er altijd een totaaloverzicht is. Hierdoor kan thuiszitten nog beter worden voorkomen of teruggedrongen.

Informatie ook gebruiken om te sturen
Het samenwerkingsverband verzamelt veel informatie om te zien of het lukt passend onderwijs te realiseren. Het samenwerkingsverband kan dit uitwerken in een totaalbeeld gericht actie kan worden ingezet om aanbod te verbeteren.

Betrek iedereen bij de uitwerking van de nieuwe ambities
Het bestuur is gekomen tot nieuwe ambities, waarin iedereen binnen het bestuur zich kan vinden. Het is belangrijk dat het bestuur tijd neemt om met name intern iedereen mee te nemen, zodat de ontwikkelingen samen worden doorgevoerd.

Helderheid in afspraken
Het bestuur beseft dat het voor iedereen belangrijk is te weten wie waarover gaat. Het bestuur kan ervoor zorgen dat er afspraken zijn zodat iedereen weet wat wat er moet gebeuren om passend onderwijs te realiseren.

Investeren in samenwerking tussen reguliere scholen onderling en tussen regulier en speciaal onderwijs
Op verschillende scholen voor regulier en speciaal onderwijs binnen het samenwerkingsverband is heel veel kennis aanwezig over (extra) ondersteuning van leerlingen. Scholen kunnen meer samenwerken om deze deskundigheid te delen. Dit is niet alleen de taak van het samenwerkingsverband maar ook van de schoolbesturen. Door nauwere samenwerking profiteren niet alleen meer leerlingen maar het vergroot ook de deskundigheid van de leraren om deze ondersteuning vorm te geven.

Optimale plaats ook binnen het reguliere onderwijs
Het regulier onderwijs kan meer doen om leerlingen een optimale passende plaats te bieden, zodat er minder leerlingen naar het voortgezet speciaal onderwijs hoeven. Er spreekt vertrouwen uit dat het bestuur dit onderkent en ambities heeft om de samenwerking in de regio te verbeteren.

Samenwerkingsverband en jeugdhulp kunnen beter samenwerken
Er is voor de specialistische jeugdhulp een regioplan dat goed werkt voor de gemeenten en het samenwerkingsverband. Voor de jeugdhulp in samenwerking met de scholen maken gemeenten nog eigen

plannen. Hierdoor is niet altijd helder wat er binnen de verschillende gemeenten mogelijk is. De afstemming met het samenwerkingsverband kan daarin beter. Dit moeten de gemeenten en het samenwerkingsverband samen doen. Hier gaat al veel goed, maar het kan nog beter.

Onafhankelijk toezicht regelen
Het bestuur van het samenwerkingsverband moet regelen dat een onafhankelijk persoon mede nagaat of het bestuur zijn werk wel goed doet. Nu gebeurt dat alleen door schoolbesturen die zelf belanghebbend zijn, het bestuur moet dit veranderen.

Verantwoording over besteding middelen verbeteren
De informatiewaarde van de verantwoording over de besteding van middelen voor passend onderwijs kan worden verbeterd.
Er is sprake van deugdelijk financieel beheer. Over de voorgenomen geleidelijke afbouw van de reserves tot 2029 vindt nog een aanvullend gesprek plaats tussen het bestuur en de inspectie.

Wat moet beter?
Zorgen dat PAST voldoet aan de wet
Leerlingen kunnen tijdelijk naar PAST, een voorziening van het samenwerkingsverband op een school voor voortgezet speciaal onderwijs. Het samenwerkingsverband moet regelen dat deze voorziening voldoet aan de wet door bijvoorbeeld deze te registreren als orthopedagogisch-didactisch centrum (opdc).

Invulling van en overleg met de ondersteuningsplanraad moet beter
Vanuit de scholen is een groep mensen gekozen ('de ondersteuningsplanraad') die betrokken moet zijn bij de plannen van het samenwerkingsverband. Er moeten in deze ondersteuningsplanraad evenveel ouders/leerlingen zitten als medewerkers van de school. Dat is nu niet zo. Verder moet de intern toezichthouder tenminste tweemaal per jaar overleggen met de ondersteuningsplanraad. Het bestuur van het samenwerkingsverband moet voor beide punten gaan zorgen.

Het jaarverslag voldoet niet aan de voorschriften en moet op onderdelen beter
Het bestuursverslag moet volledig zijn. Uit het verslag van de intern

toezichthouder wordt onvoldoende duidelijk hoe zij het bestuur ondersteunt bij beleidsvraagstukken en welke resultaten met het toezicht zijn bereikt. Ook is niet voldoende duidelijk hoe de intern toezichthouder toezicht houdt op de doelmatige besteding van middelen. Wij vertrouwen erop dat het bestuur dit in het eerstvolgende verslag herstelt.

Vervolg
Omdat we vertrouwen hebben in het bestuur van dit samenwerkingsverband wijken wij niet af van het gewone toezicht. Dit betekent dat we het samenwerkingsverband over vier jaar weer bezoeken, tenzij daar eerder aanleiding toe is.

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het vierjaarlijks onderzoek	7
2.	Resultaten vierjaarlijks onderzoek	9
3.	Reactie van het bestuur	19

1. Opzet van het vierjaarlijks onderzoek

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 8 en 21 december 2021 een vierjaarlijks onderzoek uitgevoerd bij de Stichting samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs 30-06. In een vierjaarlijks onderzoek staan de volgende onderzoeksvragen centraal:

1. Voert het samenwerkingsverband de aan hem opgedragen wettelijke taken uit en realiseert het de daaraan verbonden doelstellingen van passend onderwijs?
2. Waarborgt het bestuur met zijn (be)sturing de kwaliteit van het samenwerkingsverband en is er sprake van deugdelijk financieel beheer?

Werkwijze en onderzoeksactiviteiten
Het onderzoek richt zich op onderstaande standaarden op het niveau van het bestuur.

Standaard	Onderzocht
Realisatie passend onderwijs	
RPO1 Dekkend netwerk van voorzieningen	•
RPO2 Regionale samenwerking	•
RPO3 Advisering en beoordeling toelaatbaarheid	•
Besturing, kwaliteitszorg en ambitie	
BKA1 Visie, ambities en doelen	•
BKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur	•
BKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog	•

Om antwoord te geven op de onderzoeksvragen voeren we onderzoeksactiviteiten uit. Daarbij betrekken we belanghebbenden bij het samenwerkingsverband.

Onderzoeksactiviteiten
Het vierjaarlijks onderzoek hebben we op maat ingericht en bestond uit onderstaande activiteiten.

Voorafgaand aan het onderzoek hebben we documenten van en over het bestuur en samenwerkingsverband geanalyseerd, waaronder het ondersteuningsplan 2018-2022, het jaarverslag 2020 en diverse documenten, beschikbaar gesteld door het bestuur.

Vanuit het geïntegreerde toezicht kijken we bij de beoordeling van de BKA-standaarden ook naar (de sturing op) het financieel beheer. Voor

de beoordeling van het financieel beheer kijken we in ieder geval naar de jaarverslaggeving en de daarin opgenomen kengetallen, begroting en prognoses. Wanneer wij tijdens ons onderzoek financiële risico's voor de uitvoering van de wettelijke opdracht of onrechtmatige dan wel evident ondoelmatige bestedingen tegenkomen, dan rapporteren we hierover in het hoofdstuk Resultaten vierjaarlijks onderzoek bestuur.

We voerden rondetafelgesprekken met ouders, leraren uit het speciaal en regulier onderwijs, schakelfunctionarissen tussen het samenwerkingsverband en de scholen en met schoolleiders uit het speciaal en regulier onderwijs over hun ervaringen met het samenwerkingsverband, gevolgd door een startgesprek met de directeur-bestuurder ad interim .

Op de onderzoeksdag voerden we gesprekken met:

- gemeentelijke (zorg)partners over de rol die het samenwerkingsverband in de regio vervult in de aansluiting tussen het onderwijs en de jeugdhulp;
- het intern toezicht en de ondersteuningsplanraad over de (kwaliteit van de) uitvoering van de wettelijke taken van het samenwerkingsverband, de kwaliteitszorg en het financieel beheer;
- verantwoordelijken voor de toeleiding naar speciale scholen in combinatie met een dossieranalyse.

We sloten de onderzoeksdag af met een gesprek met het het bestuur en de interim directeur-bestuurder ad interim over de (be)sturing van het samenwerkingsverband en de bijdrage die het levert aan de realisatie van passend onderwijs in de regio. Hierna gaven we in een apart gesprek een terugkoppeling van onze bevindingen en oordelen.

Signalen
In de voorbereiding van ieder onderzoek kijken we naar eventuele signalen die bij de inspectie zijn binnengekomen. Soms heeft dat gevolgen voor de uitvoering van het onderzoek.

Er zijn geen signalen over het bestuur bij ons binnengekomen die opvolging vereisen.

Leeswijzer
In hoofdstuk 2 staan de resultaten van het onderzoek op bestuursniveau, inclusief een samenvattend oordeel. De paragrafen 2.1 en 2.2 geven onze oordelen en bevindingen op de standaarden uit respectievelijk de kwaliteitsgebieden Realisatie passend onderwijs en Besturing, kwaliteitszorg en ambitie. De afspraken over het vervolgtoezicht zijn opgenomen in paragraaf 2.3. In hoofdstuk 3 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en rapportage opgenomen.

2 . Resultaten vierjaarlijks onderzoek

In dit hoofdstuk geven we de resultaten weer van het onderzoek op bestuursniveau.

Samenvattend oordeel
In onderstaande figuur zijn de resultaten samengevat. Te zien is wat het eindoordeel is op bestuursniveau en de oordelen op de onderliggende standaarden.

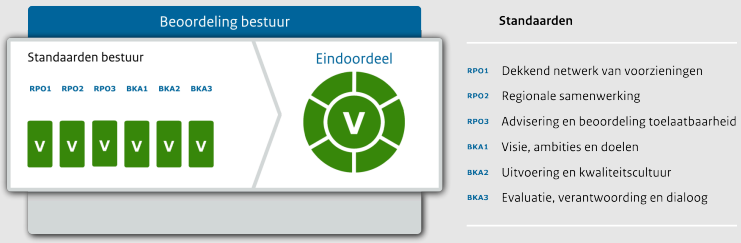

Wij concluderen dat de Stichting samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs 30-06 op alle zes standaarden waarop wij oordelen voldoende kwaliteit realiseert.

Zo voert het samenwerkingsverband de aan hem opgedragen wettelijke taken uit en realiseert het de daaraan verbonden doelstellingen van passend onderwijs.
Hierbij waarborgt het bestuur met zijn (be)sturing de kwaliteit van het samenwerkingsverband en is er sprake van deugdelijk financieel beheer én heeft het bestuur ambities gericht op verdere ontwikkeling van de scholen en draagt dit bij aan de kernfuncties van het onderwijs.
De extra inzet in communicatie en dialoog van het samenwerkingsverband draagt ten positieve bij aan de maatschappelijke opgave samen passend onderwijs in de regio te verbeteren.
De oordelen op alle standaarden samen leidt tot het eindoordeel Voldoende.

Bij een aantal standaarden hebben we een herstelopdrachten gegeven omdat het bestuur niet (volledig) aan de wettelijke eisen voldoet.

2.1. Realisatie passend onderwijs

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen en/of waarderingen weer op de standaarden van het kwaliteitsgebied Realisatie passend

onderwijs. Vervolgens geven we hier een toelichting op.

REALISATIE PASSEND ONDERWIJS	O	V	G
RPO1 Dekkend netwerk van voorzieningen		●	
RPO2 Regionale samenwerking		●	
RPO3 Advisering en beoordeling toelaatbaarheid		●	

RPO1. Dekkend netwerk van voorzieningen
Het samenwerkingsverband heeft voor alle leerlingen in het samenwerkingsverband die extra ondersteuning nodig hebben een passende onderwijsplek beschikbaar. We beoordelen de standaard als Voldoende.

Voldoende extra ondersteuning in het regulier en speciaal onderwijs
De scholen binnen dit samenwerkingsverband bieden in voldoende mate extra ondersteuning aan. Zo vormen 'Koersklassen' een verbreding van het onderwijsaanbod in het voortgezet onderwijs, wordt er geëxperimenteerd met een maatwerk-PTA (Programma van Toetsing en Afsluiting) en wordt er daar waar nodig op de juiste wijze gebruik gemaakt van mogelijkheden voor maatwerk via de Variawet Passend onderwijs en kwaliteit (v)so. Het bestuur van het samenwerkingsverband ziet toe en stimuleert de scholen zich te blijven ontwikkelen om tot meer passend onderwijs te komen. Er is ook een bovenschoolse voorziening 'PAST', die in een behoefte voorziet om voor dreigende thuiszitters te komen tot passende ondersteuning en een vervolg naar een meer passend onderwijsaanbod.

Zorgen dat PAST voldoet aan de wet
Wij stelllen vast dat PAST in feite functioneert als een orthopedagogisch-didactisch centrum. Het samenwerkingsverband is verantwoordelijk voor PAST en moet zorgen dat (de inrichting van) deze voorziening voldoet aan de wet- en regelgeving. Dat kan door het als een orthopedagogisch-didactisch centrum (opdc) te registreren (artikel 17a, lid 10a WVO) of om er op een andere manier voor te zorgen dat de voorziening en het onderwijs georganiseerd is binnen de wettelijke kaders. Het bestuur krijgt hiervoor een herstelopdracht.

Meer sturing nodig op aanpak thuiszitters door het samenwerkingsverband
Voor sommige leerlingen is het niet mogelijk om naar school te gaan. Deze leerlingen wachten op jeugdhulp. De scholen proberen wel om deze leerlingen bij het onderwijs te blijven betrekken en houden contact. Deze leerlingen, maar ook de leerplichtige leerlingen in de regio die niet op een school staan ingeschreven, zijn goed in beeld bij de gemeenten. De leerplichtambtenaren van de gemeenten hebben regelmatig en structureel contact met het samenwerkingsverband om

individuele thuiszitters te bespreken en mogelijkheden voor terugkeer in het onderwijs te onderzoeken. Het samenwerkingsverband kan de regierol hierin nog beter innemen door helderheid te geven over de definitie en een totaalbeeld te generen, om zo trends te monitoren.

RPO2. Regionale samenwerking
Het samenwerkingsverband werkt samen in de regio met gemeenten en ketenpartners en realiseert een aansluiting tussen het onderwijs en de jeugdhulp in de regio. We beoordelen de standaard als Voldoende.

Het samenwerkingsverband betrekt gemeenten proactief bij zijn beleid
Het samenwerkingsverband betrekt gemeenten actief om te komen tot een nieuw ondersteuningsplan. Er zijn diverse op overeenstemming gerichte overleggen (oogo) ingepland om de wethouders en beleidsambtenaren mee te nemen in de totstandkomning van het nieuwe ondersteuningsplan. Ook organiseert het samenwerkingsverband jaarlijks (online) conferenties. Deze conferenties focussen zich op recente ontwikkelingen en trends binnen het samenwerkingsverband of binnen passend onderwijs. Het is positief dat wethouders en beleidsambtenaren van gemeenten hier vaker aan deelnemen. De gemeenten ervaren het samenwerkingsverband dan ook als proactief in het organiseren van activiteiten en het oppakken van signalen.

Problemen in de jeugdhulp hebben hun weerslag op onderwijskundige ontwikkeling van leerlingen
Het regionale plan voor specialistische jeugdhulp zorgt voor de vijf gemeenten en ook voor het samenwerkingsverband voor helderheid in taken, verantwoordelijkheden en kaders. Dit is echter niet het geval voor de overige jeugdhulp. Het bestuur maakt zich zorgen over de wachtlijsten, de verschillende werkwijzen van gemeenten en de beschikbare budgetten in de jeugdhulp. De problemen omtrent de inzet van jeugdhulp voor de leerlingen die dit nodig hebben, heeft zijn weerslag op de onderwijskundige ontwikkeling van deze leerlingen. Het bestuur voert over deze zorgen actief en aanhoudend de dialoog met de gemeentelijke partners.

Inhoudelijk samenwerken met het samenwerkingsverband primair onderwijs
De huidige samenwerking met het samenwerkingsverband voor primair onderwijs in de regio is hoofdzakelijk facilitair. Zo worden kantoorruimtes gedeeld en waar mogelijk wordt ook personeel wederzijds ingezet. Door de samenwerking ook een inhoudelijk invulling te geven, ontstaat er inzicht in de instroom van leerlingen in het voortgezet onderwijs. Dit inzicht kan gebruikt worden om het aanbod voor extra ondersteuning zowel in het primair onderwijs als het voortgezet onderwijs beter op elkaar af te stemmen. Momenteel zijn er al initiatieven om deze inhoudelijke samenwerking vorm te geven. Het feit dat ook gemeenten de beide

samenwerkingsverbanden gezamenlijk betrekken in ontwikkelingen, ondersteunt deze ontwikkeling ten positieve.

RPO3. Advisering en beoordeling toelaatbaarheid
De praktijk van het adviseren en besluiten over de toelaatbaarheid van leerlingen tot specialistisch onderwijs vinden we voldoende zorgvuldig. We beoordelen de standaard als Voldoende.

Correcte advisering, beoordeling en communicatie
De adviescommissie toelaatbaarheidsverklaringen en arrangementen (ACTA) is een kleine commissie, die waar nodig extra expertise kan inzetten. De ACTA zorgt voor een onafhankelijke beoordeling van de aanvragen voor toelaatbaarheidsverklaringen en arrangementen (zoals de Koersklas en PAST) en adviseert de directeur van het samenwerkingsverband hierover. De besluiten over de toelaatbaarheid en de arrangementen worden binnen de wettelijke termijn door de directeur genomen. De ouders en school krijgen het besluit, vergezeld van de twee onafhankelijke adviezen, toegestuurd.

Deskundigen laten meedenken over passende onderwijsondersteuning
De toeleiding naar het praktijkonderwijs of voortgezet speciaal onderwijs is naar ons oordeel nogal procedureel ingericht en de aanvragen voor toelaatbaarheid leiden nagenoeg altijd tot een positief besluit. Wanneer de deskundigen van het Expertisecentrum en de schoolondersteuners al voorafgaand aan een mogelijke aanvraag voor een toelaatbaarheidsverklaring (tlv) gezamenlijk met de leden van de ACTA de problematiek en de onderwijsbehoeften van de leerling analyseren en meedenken over de meest passende onderwijsondersteuning, kan dat helpen om scherper te arrangeren.

2.2. Besturing, kwaliteitszorg en ambitie

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen en/of waarderingen weer op de standaarden van het kwaliteitsgebied Besturing, kwaliteitszorg en ambitie. Vervolgens geven we hier een toelichting op.

BESTURING, KWALITEITSZORG EN AMBITIE	O	V	G
BKA1 Visie, ambities en doelen		●	
BKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur		●	
BKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog		●	

BKA1. Visie, ambities en doelen
Het bestuur heeft een visie op kwaliteit, heeft daarvoor ook recentelijk ambities geformuleerd. Er is een gestructureerd samenhangend kwaliteitszorgsysteem ingericht, dat veel informatie oplevert. We

hebben de standaard beoordeeld als Voldoende.

Op weg naar samenhangend beleid en sturing
Het huidige ondersteuningsplan 2018-2022 bevat ontwikkelingsdoelen en kwaliteitsindicatoren maar doordat deze niet concreet zijn uitgewerkt is het lastig deze te monitoren en te sturen op de uitvoering ervan. In het jaarverslag en de statuten wordt gesproken over collectieve ambities maar deze ontbreken in het ondersteuningsplan. Het gebrek aan samenhang leidt tevens tot gebrek aan sturing. Het bestuur onderkent dit. In de opmaat naar het nieuwe ondersteuningsplan is het bestuur gekomen tot ambities die nu vertaald gaan worden in doelen. Het bestuur dient er, naar ons oordeel, voor te zorgen dat deze vertaling leidt tot samenhang met concreet en doelgericht beleid, om zodoende sturing op de kwaliteit en resultaten van beleid van het samenwerkingsverband mogelijk te maken.

Systeem voor kwaliteitszorg is ambitieus en (te) veelomvattend
Een gestructureerd, samenhangend kwaliteitszorgsysteem is uitgewerkt en geïmplementeerd. Hierin is helder gemaakt wie waarover (doelrealisatie, financiële verantwoording, monitoring, tevredenheid) verantwoording dient af te leggen. Het samenwerkingsverband heeft dit vervolgens met behulp van digitale dashboards willen faciliteren. Tot nu toe analyseert het samenwerkingsverband veel informatie nog manueel en verwerkt deze in factsheets en dataoverzichten. Dit vergt veel tijd en levert gedetailleerde informatie per thema op. Het totaal aan informatie is dermate veelomvattend dat het een systematische monitoring op het niveau van het samenwerkingsverband bemoeilijkt. Het zorgvuldig doorontwikkelen van dit stelsel van kwaliteitszorg tot op het niveau van het samenwerkingsverband is noodzakelijk om zo een totaalbeeld te krijgen. Vanuit dat totaalbeeld kan het samenwerkingsverband de uitvoering van het beleid en de realisatie van de doelstellingen concreet monitoren, om vervolgens tot sturing te kunnen overgaan.

PAST behoeft ook zorg voor kwaliteit
Gezien de inrichting van PAST en de rol die deze tussenvoorziening in het samenwerkingsverband speelt, beschouwen wij dit als een orthopedagogisch-didactisch centrum (opdc). Bij een opdc is het bestuur van het samenwerkingsverband verantwoordelijk voor de bestuurlijke en operationele leiding. Het samenwerkingsverband moet daarom ook de kwaliteit van het onderwijs op het opdc bewaken en indien nodig bijsturen of maatregelen treffen.
Het samenwerkingsverband zal daarvoor een stelsel van kwaliteitszorg in moeten richten, omdat het als bestuur van het opdc verantwoordelijk is voor de kwaliteit van het onderwijs (artikel 17a, lid 10a, WVO en artikel 23a jo. artikel 24d, eerste en derde lid, WVO).

BKA2. Uitvoering en kwaliteitscultuur
We komen tot de conclusie dat we standaard BKA2 Uitvoering en

kwaliteitscultuur als Voldoende kunnen beoordelen.

Professioneel ontmoeten en verrijken
Het elkaar professioneel ontmoeten staat centraal in het samenwerkingsverband. Er zijn diverse structurele netwerkoverleggen, gericht op innovaties, arrangementen of passend binnen de organisatie structuur. Deze overleggen organiseert het samenwerkingsverband tevens om signalen vanuit de scholen te verzamelen, gezamenlijk het beleid concreter uit te werken en te sturen op uitvoering van het beleid op de scholen. De conferenties, hei-sessies en goede communicatie hebben ertoe bijgedragen dat een innovatieve, leerrijke professionele cultuur is ontstaan.

Belang van het samenwerkingsverband voorop stellen
In diverse gesprekken formuleerden onze gespreksdeelnemers hun zorgen over het feit dat het school(bestuurlijk) belang voorrang leek te hebben op het belang van het samenwerkingsverband. Met name de positie van schoolbestuurders in het intern toezicht en de positie van directeuren in het directeurenoverleg geven aanleiding tot deze zorgen. De statutaire keuzes om de schooldirecteuren op het niveau van de directeur van het samenwerkingsverband te plaatsen, wekt eveneens de indruk dat het scholenbelang gelijk gesteld is aan het belang van het samenwerkingsverband. Het bestuur dient ten alle tijden het belang van het samenwerkingsverband tot prioriteit te maken, hier kan het bestuur zich in verbeteren.

Benutten van diverse netwerken binnen de organisatiestuctuur
Er is een beeld binnen het samenwerkingsverband dat sommige functiegroepen een monopoliepositie in te nemen bij het opstellen van het beleid. Breed gedragen beleid onstaat in een samenwerkingsverband als diverse netwerken en verschillende functiegroepen bijdragen aan de beleidsontwikkeling. Het bestuur is zich daarvan bewust en ambieert de rolduidelijkheid van de verschillende 'organen' binnen het samenwerkingsverband te verbeteren. Wij erkennen dat dit nodig is.

Verstevigen van de onafhankelijkheid van het intern toezicht
Het samenwerkingsverband is een stichting. Binnen de stichting is gekozen voor een bestuur-directiemodel, waarbij de bestuurlijke en toezichthoudende taken functioneel zijn gescheiden: de bestuursbevoegdheden zijn gemandateerd aan de directeur en het bestuur neemt de rol op zich van intern toezichthouder.
De leden van het bestuur zijn tegelijkertijd schoolbestuurders van de aangesloten scholen in de regio. Het risico is het schoolbestuur belang laten prefeleren boven het samenwerkinsverband. Het intern toezicht is sinds 4 jaar versterkt met een onafhankelijk lid. Het intern toezicht kan deze 'onafhankelijkheid' beter benutten om onafhankelijke blik binnen het intern toezicht verbeteren en het risico verminderen.

In de toekomst helderheid in verantwoording door afspraken

Het intern toezicht heeft geen akkoord gegeven op de gepresenteerde meerjarenbegroting. De reden hiervoor was dat de financiële tekorten zouden oplopen. Echter onthoeld het intern toezicht haar goedkeuring van de meerjarenbegroting, waardoor het bestuur verschillende scenario's moest uitwerken. Het intern toezicht kon met één van de scenario's instemmen, waardoor een meerjarenbegroting kon worden vastgesteld. Dit hele proces heeft het bestuur des te meer doen beseffen dat de uitvoering van de wettelijke taken van het samenwerkingsverband samenhangt met een functionerende verantwoordelijkheidsverdeling tussen de interne toezichthouder en het bestuur. Ondertussen heeft het intern toezicht de meerjarenbegroting van 2022-2026 goegekeurd. Het bestuur ambieert met heldere verantwoordingsafspraken in de toekomst een soortgelijke risicovolle situatie te vermijden en te komen tot beleidsrijke financiele sturing. Wij ondersteunen deze ambities.

Belang van een volledige actieve en kritische ondersteuningsplanraad is groot
Het samenwerkingsverband heeft een ondersteuningsplanraad die kritisch meekijkt bij het vaststellen van plannen en zich proactief opstelt. In de praktijk blijkt het soms lastig om leden voor de ondersteuningsplanraad te vinden. Op dit moment is er slechts één vacature, maar de ervaring leert dat de afstand van ouders tot het beleid van het samenwerkingsverband groot is. Daarbij verliest de raad bij het ontstaan van vacatures telkens expertise. Het bestuur van het samenwerkingsverband is verplicht inspanning te tonen deze vacatures te vervullen (artikel 17a, zevende lid, WVO), dus krijgt het bestuur hiervoor een herstelopdracht.

BKA3. Evaluatie, verantwoording en dialoog
Het bestuur verantwoordt zich over het gevoerde beleid. Ook stelt het bestuur wanneer dat nodig is het beleid bij en betrekt het daartoe interne en externe belanghebbenden in een goed functionerende dialoog. We boordelen de standaard als Voldoende, maar we zien nog wel aandachts-en verbeterpunten.

Jaarverslag verder verbeteren
Het samenwerkingsverband stelde een informatief jaarverslag op waarin het ingaat op de ontwikkelingen in het betreffende jaar. De informatie in het jaarverslag kan een meer verantwoordend karakter krijgen wanneer het samenwerkingsverband het bereikte in relatie brengt met de gestelde doelen en de daaruit geformuleerde speerpunten. Daarmee maakt het bestuur naar belanghebbenden duidelijk of het samenwerkingsverband zich boven, conform of onder verwachting ontwikkelt, en op welke punten bijsturing nodig is en plaatsvindt. Dit vraagt dat het bestuur duidelijker formuleert wanneer de doelen zijn behaald en in welke mate dat ook is gelukt om te bereiken. Het bestuur kan zich hierin verbeteren.

Ondersteuningsplanraad beter positioneren

Leden van de ondersteuningsplanraad vinden zichzelf betrokken, goed geïnformeerd en kritisch. Mede dankzij de actieve en informerende rol die de directeur inneemt. Het intern toezicht moet jaarlijks tenminste twee keer overleg met de ondersteuningsplanraad organiseren (artikel 24e1, vijfde lid, WVO). Dat gebeurt tot dusverre niet en daarvoor krijgt het bestuur een herstelopdracht.
Het bestuur kan de ondersteuningsplanraad ook helpen in het zich verder ontwikkelen als kritische gesprekspartner voor het intern toezicht en het bestuur. Op dit moment is de ondersteuningsplanraad nog zoekende naar zijn rol binnen het samenwerkingsverband. De raad geeft aan dat het bestuur hem goed informeert over ontwikkelingen binnen het samenwerkingsverband, waaronder de ontwikkeling van het nieuwe ondersteuningsplan.

Verantwoording intern toezicht nog beperkt
De intern toezichthouder doet weliswaar verslag van zijn werkzaamheden, maar te beperkt. Het is belangrijk dat belanghebbenden kunnen zien hoe de intern toezichthouder toezicht houdt en het bestuur ondersteunt bij belangrijke keuzes. Uit het verslag van de intern toezichthouder wordt onvoldoende duidelijk hoe hij het bestuur ondersteunt bij beleidsvraagstukken en welke resultaten hij met het toezicht heeft bereikt (artikel 4, vierde lid, Rjo). Het bestuur krijgt hiervoor een herstelopdracht.
De verantwoording over de uitvoering van het interne toezicht moet beter worden vastgelegd in het jaarverslag. Met de gegevens uit het kwaliteitszorgsysteem kan de raad van toezicht in de komende jaarverslagen nadrukkelijker uiteenzetten hoe hij het intern toezicht uitvoert, wat de effecten daarvan zijn op de leerlingen om wie het gaat en hoe hij oordeelt over de doelmatigheid waarmee de ondersteuningsmiddelen door het samenwerkingsverband, de scholen en de schoolbesturen worden ingezet. Nu is het jaarverslag daarover summier (artikel 103 jo. artikel 24e, eerste lid onder e, WVO en artikel 3, sub f, Rjo). Het bestuur krijgt hiervoor een herstelopdracht.

Uitstel afbouw bovenmatige reserves verantwoorden
Samenwerkingsverbanden hebben de opdracht gekregen om het (mogelijk) bovenmatige eigen vermogen van de samenwerkingsverbanden versneld af te bouwen.
Er is bij dit bestuur sprake van een mogelijk bovenmatig eigen vermogen. Het bestuur heeft in de meerjarenbegroting aangegeven af te willen bouwen tot de signaleringswaarde. Echter heeft het bestuur wegens continuïteit en doelmatigheid besloten tot een geleidelijke afbouw van de reserves tot 2029, in plaats van het uiterlijk in 2023 zoals landelijk is afgesproken. Met name de verwachte verevening (van de middelen voor) lwoo vanaf 2025 speelt voor het bestuur een grote rol bij de langere afbouwperiode.
Hier gaan wij nader onderzoek naar doen.

Informatie is transparant en breed toegankelijk
Het samenwerkingsverband is transparant en open in het delen van informatie over het eigen beleid en de resultaten daarvan. Zo onderhoudt het een website waarop beleidsdocumenten staan als het ondersteuningsplan, statuten, reglementen, jaarverslagen, jaarplannen, begroting, procedures en vergaderdata van de verschillende overlegorganen. Via nieuwsberichten op de website informeert het samenwerkingsverband belangstellenden over ontwikkelingen zoals het jaarverslag of de vacature voor een directeur. Tevens informeert het samenwerkingsverband over de gehouden conferenties en geïnteresseerden kunnen die volgen.
Ook richt de website zich op de verschillende belanghebbenden en betrokkenen binnen de regio. Ouders vinden hier ook informatie over onafhankelijke ondersteuning door bijvoorbeeld onderwijs(zorg)consulenten, transport of jeugdhulp via gemeentes en de procedures en mogelijkheden bij klachten of bezwaren.

2.3. Afspraken over vervolgtoezicht

We houden voor dit bestuur de reguliere termijn aan van vier jaar. Dat betekent dat we het bestuur in principe over vier jaar weer onderzoeken.

Voor de wettelijke tekortkomingen krijgt het bestuur herstelopdrachten die in onderstaand schema staan vermeld.

Tekortkoming	Wat verwachten wij van het bestuur?	Wat doen wij?
Bestuur		
RPO1 Het samenwerkingsverband heeft de tussenvoorziening PAST niet volgens de wettelijke voorschriften ingericht (artikel 17a, lid 10a, WVO).	Het bestuur informeert de inspectie uiterlijk 1 mei 2022 hoe het voldoet aan desbetreffende voorschriften.	Indien het bestuur PAST als opdc registreert, voert de inspectie voor de zomer van 2022 een kwaliteitsonderzoek uit.
BKA2 De samenstelling van de ondersteuningsplanraad is niet steeds conform de WMS (artikel 17a, zevende lid, WVO).	Het bestuur spant zich in om de ondersteuningsplanraad te faciliteren in het werven van nieuwe leden	We vertrouwen erop dat het bestuur het oppakt en komen er niet meer actief op terug.
BKA3 De intern toezichthouder overlegt niet twee keer per jaar met de ondersteuningsplanraad (artikel 24e1, vijfde lid, WVO).	Het bestuur draagt er zorg voor dat het intern toezichthoudend orgaan ten minste tweemaal per jaar overleg pleegt met de ondersteuningsplanraad.	We vertrouwen erop dat het bestuur het oppakt en komen er niet meer actief op terug.

Tekortkoming	Wat verwachten wij van het bestuur?	Wat doen wij?
BKA3 Het jaarverslag bevat niet de informatie hoe het intern toezicht het toezicht heeft uitgevoerd, wat de resultaten daarvan zijn en hoe het intern toezicht oordeelt over de doelmatigheid waarmee de ondersteuningsmiddelen door het samenwerkingsverband, de scholen en de schoolbesturen worden ingezet. Tevens is niet vastgelegd hoe de intern toezichthouder het bestuur ondersteunt bij beleidsvraagstukken (artikel 103 jo., artikel 24e, eerste lid onder e, WVO en artikel 3, sub f, Rjo).	Het bestuur draagt er zorg voor dat volgende informatie vanaf nu in het jaarverslag is uitgewerkt: - de informatie hoe het intern toezicht het toezicht heeft uitgevoerd, - wat de resultaten daarvan zijn en - hoe het intern toezicht oordeelt over de doelmatigheid waarmee de ondersteuningsmiddelen door het samenwerkingsverband, de scholen en de schoolbesturen worden ingezet - hoe de intern toezichthouder het bestuur ondersteunt bij beleidsvraagstukken.	We vertrouwen erop dat het bestuur het oppakt en komen er niet meer actief op terug.

De reden dat wij toezicht op het herstel overlaten aan het bestuur is dat we constateren dat het bestuur op dit moment in staat is de kwaliteit van de uitvoering van zijn taken voldoende te waarborgen.

3 . Reactie van het bestuur

Hieronder geeft het bestuur aan op welke wijze het de bevindingen uit het onderzoek betrekt bij de verdere ontwikkeling van het samenwerkingsverband en de bestuurlijke kwaliteitszorg.

Het SWV is verheugd dat de Inspectie van het Onderwijs het SWV VO 30 06 op alle standaarden voldoende heeft beoordeeld. Graag gaan we kort in op de bevindingen per standaard uit het rapport.

RPO1 – *Dekkend netwerk van voorzieningen*
Het SWV krijgt een herstelopdracht voor het laten voldoen van PAST aan wet- en regelgeving waarbij het bestuur hierover de Inspectie informeert voor 1 mei 2022. Aan deze termijn zal worden voldaan. Wat betreft de thuiszitters problematiek zijn sinds dit schooljaar gerichte acties ingezet om dit beter in beeld te krijgen.

RPO2 – *Regionale samenwerking*
Er zijn initiatieven ondernomen om de inhoudelijke afstemming met het PO te verbeteren.

BKA1 – *Visie, ambities en doelen*
De aanbevelingen worden ter harte genomen. Zo worden er concrete doelstellingen geformuleerd voor het ondersteuningsplan 2022-2023. Het aggregatieniveau en de samenhang in de informatievoorziening zal de komende tijd worden verbeterd.

BKA2 – *Uitvoering en kwaliteitscultuur*
De Inspectie pleit voor een breed gedragen beleid. Dat onderschrijven we van harte. Dat is een van de redenen waarom we hebben besloten een jaar extra te nemen voor het ontwikkelen van een nieuw vierjarig ondersteuningsplan.
Met de OPR is ondertussen contact geweest over de ouder-vacature vanuit het VSO. Hier is gerichte actie op gezet richting het betreffende bestuur.

BKA3 – *Evaluatie, verantwoording en dialoog*
We zullen het jaarverslag verbeteren voor wat betreft het oordeel over de doelmatigheid waarmee de ondersteuningsmiddelen worden ingezet.

Wat betreft het uitstel van de afbouw van de bovenmatige reserves nemen we kennis van het voornemen van de Inspectie om dit nader te onderzoeken. We zijn een uitnodiging hierover graag tegemoet.

22 april 2022

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060